

det honom tillkommande, å ordinarie stat för år 1913 uppförda hyresbidrag av 11,400 kronor, men berättigas att från samma tidpunkt såsom bidrag till beskickningshusets uppvärmning och belysning uppbära årligen högst 3,000 kronor att utgå ur det å tredje huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till skrivmaterialier, expenser, renskrivning, ved, ljus, m. m.; *dels* beslutat, att de årliga utgifterna för underhåll av den till inköp föreslagna fastigheten ävensom onera m. m. må gäldas av inflytande hyresmedel för den del av fastigheten, som är avsedd att uthyras, samt återstoden av hyresmedlen till statskontoret redovisas att ingå bland statsverkets extra uppbördsmedel; samt *dels* medgivit att, därest ryska regeringen skulle till bostad för sin beskickning i Stockholm inköpa en fastighet, avhandlingen därom må varda från stämpel befriad.

Stockholm den 12 mars 1913.

Med undersåtlig vörndnad.

Nr 30.

Uppläst och godkänd i Första kammaren den 13 mars 1913.

” ” ” i Andra kammaren den 13 mars 1913.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av väckt motion angående ändring i 27 § i lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige.

(Lagutskottets utlåtande nr 7.)

Till Konungen.

Vid innevarande års Riksdag har av enskild motionär hemställt att Riksdagen ville hos Eders Kungl. Maj:t begära sådan ändring i 27 § i lagen om lapparnes rätt till renbete, att den bofaste inom Norrbottens lappmark tillagda undantagsrätten att tills vidare äga renar, som få begagna sig av lapparnes rätt till renbete, måtte begränsas.

I nämnda lagrum föreskrives, att lapparne i allmänhet icke åtnjuta rätt till renbete för andra än egna renar. Undantag från denna regel stadgas dels för så kallade dragrenar, och dels därutinnan, att inom Norrbottens län lapp, som uteslutande sysselsätter sig med renskötsel, tillåtits att tillsvidare hava under sin vård jämväl andra renar, som tillhöra annan än lapp, därest renägaren är bosatt inom länets lappmark och där äger eller brukar jordbruksfastighet.

Såväl ifrågavarande lagrums avfattning som de uttalanden, som vid förarbetena till nämnda lag förekommit, utmärka med full tydlighet, att nu gällande lagstiftning till frågan om rätten att äga och innehava renar principiellt intager den ståndpunkten, att dylik rätt bör tillerkännas ensamt lapparna. Då det undantag från den allmänna regeln, vilket på grund av särskilda förhållanden funnits påkallat i fråga om Norrbottens läns lappmarker uttryckligen förklarats skola äga giltighet endast tillsvidare, torde redan vid lagens tillkomst varit avsett att nämnda undantagsbestämmelser, i den mån orsakerna till desamma ej längre förelåge eller föranledde missförhållanden, borde ytterligare inskränkas för att slutligen utgå ur lagstiftningen.

Enligt vad erfarenheten utvisat, torde de bofastas renägarskap, där sådant i avsevärdare utsträckning förekommer, varit ägnat att göra intrång i lapparnas renskötsel såsom en av dem utövad självständig näring och därigenom även sätta i fara möjligheten för lapparna att på denna för dem naturliga väg finna sin utkomst. Vid sådant förhållande synes det Riksdagen angeläget, att lapparnas intressen i detta avseende bliva i lagstiftningen fullt tillgodosedda. Därtill kommer ock, att all rättsgrund saknas för bofastas anspråk att för av dem i affärssyfte hållna renhjordar erhålla betesrätt på andra jordägares mark.

Riksdagen anser dock icke lämpligt att denna lagändring går så långt, att den i förevarande hänseende nu gällande undantagsbestämmelsen helt och hållet upphäves och de bofasta sålunda fullständigt fränkännas rätten att äga andra renar än s. k. dragrenar. Inom Norrbottens läns lappmarker, särskilt i de övre delarne av Torneälvens flodområde, men även annorstädes, leva nämligen i ganska stort antal bofasta, av vilka många i härstamning och levnadsförhållanden stå lapparna nära och för vilka renskötseln äger en mycket stor betydelse. Att beröva dessa nybyggare rätten att innehava åtminstone det mindre antal renar, som för deras torvtiga bergning kan vara erforderligt, synes icke riktigt. Även ur synpunkten av upprätthållandet av ett gott förhållande mellan lapparna och de bofasta torde det vara lämpligt att åt de senare inrymmas en dylik begränsad befogenhet. Erfarenheten har

nämligen givit vid handen, att många anledningar till tvister och miss-hälligheter undvikas, om både lapparna och de bofasta äro intresserade av renskötelsen. Riksdagen anser därför, att frågan bör lösas genom en begränsning av de bofastas renägarskap. Huru långt en sådan begränsning bör sträcka sig, lär icke lämpligen kunna närmare bestämmas annat än i samband med en utredning av alla på frågan inverkan omständigheter.

Slutligen vill Riksdagen erinra om det sakförhållandet, som konstaterats såväl inom vissa delar av Norrbottens län som inom Västerbottens och Jämtlands län, att nämligen antalet renar befunnits större än som motsvaras av de naturliga förutsättningarna för renskötelsens utövande såsom näring i den skala, hittills skett. En förminskning av renstammen medelst nedslaktning i större omfattning har därför antingen redan påbörjats eller måste inom den närmare framtiden sannolikt företagas. Det synes emellertid vid sådant förhållande bäst överensstamma med de grundsatser, efter vilka lagstiftningen på detta område utvecklats, att den minskning av renarnas antal, som sålunda måste äga rum, i första rummet drabbar de bofastas renar. Även detta förhållande utgör alltså ett skäl för den påyrkade utredningen av frågan angående en begränsning av de bofastas renägarskap.

I anledning av betänkligheter, som yppats emot genomförandet av den ifrågasatta begränsningen av bofastas renägarskap i lika mån inom hela det område, som här är i fråga, särskilt i den intill finska gränsen belägna delen av Norrbottens län, synes den ifrågasatta utredningen böra avse såväl frågan, huruvida och inom vilka områden en begränsning av de bofastas rätt att äga renar bör äga rum, som även i vilken omfattning en dylik begränsning bör genomföras.

Med åberopande av vad sålunda i ämnet anförts, får Riksdagen hemställa, att Eders Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning, huruvida och i vad mån den rätt, som på grund av 27 § i lagen om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige m. m. den 1 juli 1898 tillkommer bofasta inom Norrbottens läns lappmarker att äga renar och för dem begagna sig av lapparnas rätt till renbete, måtte kunna begränsas, samt för Riksdagen framlägga det förslag, som av denna utredning kan föranledas.

Stockholm den 13 mars 1913.

Med undersåtlig vördnad.